

Otázka: Základní problematika politických stran

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Kateřina Novotná

význam, systém, dělení; teorie vstupu člověka do politiky, politické zájmy; liberalismus x konzervatismus

Co je politika? (neexistuje 1 definice ale desítky)

- Řízení státu; MOC- boj o moc; snaha o dobré fungování společnosti; BOJ politických stran, tříd, jednotlivců; boj o změnu nebo udržení pořádku ve státě; tvorba zákonů

3 Přístupy k politologii:

- **ÚZKÝ** - předmětem studia je stát
- **STŘEDNÍ TEORIE** alias Teorie institucí = studium státu, polit.strana + lobistických skupin
- **ŠIROKÝ** - předmětem je stát, polit.instituce a i politická teorie (systémy, historie)

+ MEZINÁRODNÍ VZTAHY

Politická strana = dobrovolné seskupení lidí se stejnými ideami

Význam politických stran

- Politická soutěž -> zabránění diktatury

Systém politických stran

1) systém jedné politické strany alias diktatura

1. KSČ u nás, režimy na Kubě, v Číně
2. ALE může být i demokracie!

2) Systém více politických stran alias systém parlamentní (4-8 stran)

- **ČR** po r.1993 (1989)
- Málokdy se stane aby jedna strana získala nad 50% => nutnost vzniku koalicí a opozicí (za účelem získat většinu – přehlasovat opozici)

1. Systém dvou politických stran

typické pro **USA - republikáni x demokraté**

zjednodušený systém = jeden má většinu, tak rozhoduje na dané volební období

1. **Ohraničeně pluralitní systém** (3-5 stran)
2. **Extrémně pluralitní systém** (více jak 5 stran)

Dělení politických stran

A) PRAVICE= kdo umí, vydělává a ať si teda má, kolik chce; kdo ne, má jen minimum

je tvrdší ale každý má podle své píce

B) LEVICE - zabývá se více sociologií obyvatelů (sociální jistoty, apod...)

- dává i těm, co nemakají, a dávala by i víc; tzn. dávky, podpory, minimální mzdy

- podporuje víc stát než podnikání, zdaňuje bohaté

+ STRANY STŘEDU

PRAVICE 1) ekonomický systém je ideální, když existuje a hraje hlavní roli soukromé podnikání-> <u>tržní ekonomika</u> 2) sociální zabezpečení jen v případě existenčního ohrožení3) preferuje jedince, ne kolektiv	LEVICE 1) smíšená ekonomika- připouští státní podniky vedle soukromého podnikání 2) sociální zabezpečení ve smyslu nástroje pro zlepšení životní úrovně obyvatelstva3) preferuje kolektiv, ne jedinceovlivňuje způsob života občana- ekonomicky i kulturně
--	---

A) Pravice

1) extrémní – fašismus, nacionalismus, imperialismus (dobyvačná a expanzivní, sna o rozšíření vlivu jednoho státu nad jiným s cílem vytvoření velmoci)

2) demokratické – konzervatismus, dem. nacionalismus

B) Levice

1) extrémní – komunismus, anarchismus (ideologie, ale nenajdeme anarchistickou stranu)

2) demokratické – reformní socialismus (respektuje pluralitní dem. systém)

+ **Strany středu** – klerikalismus (snaha vnášet do politiky i náboženství), liberalismus (spíše pravice)

„OSA“ POLITICKÝCH STRAN (v ČR):

- **na pomezí pravice a levice- KDU-ČSL:** nikdo by se neměl nechat živit ostatním, ALE jsou i tací, kteří se o sebe opravdu nemohou postarat
- **neonacistické strany** – extrémní pravice
- **konzervativní strana - u nás asi ODS:** je pro nízké daně- kdo si vydělá, tomu to necháme; stát by neměl zasahovat do ekonomiky; „**kdo nevydělá, ať chcípne**“
- **liberální strana** – nic společného se sociálními demokraty

Teorie vstupu člověka do politiky

1) PSYCHOLOGICKÁ = jedinec chce být někde začleněn („chce mít kamarády“) či chce aby jej někdo poslouchal (chce být autoritou a viděn)

2) ÚČELOVÁ (pesimistická a optimistická)

- **jedinec touží po moci** (peníze, vláda, imunita, známosti)

- **jedinec touží pomoci** – udělat něco dobrého, změnit věci, systém, ...

Politické zájmy

- 1) individuální** - nezávislý kandidát, kt.jde do politiky sám **ale** má téměř nulovou šanci na úspěch (spíše známá osobnost a ve většinové vládě!)
- 2) skupinový** - jedinec se zařadí do strany, která se nejvíce blíží jeho postojům, ale zde vyniknou hlavně **charismatické osobnosti**
- 3) celospolečenský** - téměř jako revoluce alias když všichni volají po změně

LIBERALISMUS versus KONZERVATISMUS

- inspirece: Diderot, Voltaire- vznik jako levicový protějšek konzervatismus(I KDYŽ kvůli silněji levicovým stranám jakokomunisté, sociální demokraté je řazena do pravice)1) optimismus a pokrokovost - víra v budoucnost lidstva 2) individualismus a preferování osobní svobody3) ekonomická svoboda ALE zásahy státu do ekonomiky - ti by platili základní, středoškolské i vys.vzdělání	- hodnoty: rodina, tradiční instituce a snaha je zachovat!!! 1) pesimismus - pokrok nic nepřinese (jenzbraně a lepší zabíjení)2) stejné jako u liberálů 3) zásahy státu do ekonomiky = nepřípustné!!!- platili by jen základní!!!
--	--